

A Kúria a dr. Kisházi János ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Martinecz Gergely ügyvéd által képviselt alperes ellen közüzemi díj megfizetése iránt az Egri Törvényszéken 3.G.20.204/2011. szám alatt folyamatban volt, és a Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.838/2012/4. számú ítéletével befejezett perében az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezését hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperes részére 200.000 (Kettőszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felek között 1998. február 03-án közüzemi szerződés jött létre villamosenergia szolgáltatására, illetve vételezésére. Az alperes a számú fogyasztási helyen mért, 2007. április 03. - 2008. december 31. között felhasznált villamosenergia díját, 9.000.051 forintot nem fizette meg a felperes részére.

A felperes keresetében 9.000.051 forint áramdíj és járulékai megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Nem vitatta, hogy a felhasznált villamosenergia ellenértékét nem egyenlítette ki. Arra hivatkozott azonban, hogy a felperes a közüzemi szerződésben foglaltakkal ellentétben az áramdíjat nem számlázta ki havonta, emiatt pedig állami támogatástól esett el. 2007. és 2008. években ugyanis ... a közüzemi kiadásai csökkentésére célzott felhasználású állami támogatást kapott, amelynek teljes összegét átutalta a részére. A késedelmes számlázás miatt viszont a perbeli áramdíj tekintetében az önkormányzat nem tudta igénybe venni az állami támogatást. Mindezekre figyelemmel a

kereseti követelés erejéig a Ptk. 303. § (1) bekezdése alapján beszámítási kifogás útján kártérítési igényt érvényesített.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította, a másodfokú bíróság azonban az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, és az alperest 9.000.051 forint és járulékai megfizetésére kötelezte.

A jogerős ítélet indokolása szerint a csatolt okiratok alapján kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy a 2007. április 03. - 2008. december 31. közötti időszak tekintetében a felperest az általa kiállított számlákban szereplő közüzemi díj maradéktalanul megilleti. Azt pedig maga az alperes sem vitatta, hogy e díjat nem fizette meg.

Nem volt vitás ugyanakkor - a másodfokú bíróság okfejtése szerint - a perben az sem, hogy a felperes megszegte a közüzemi szerződést, az ... számú fogyasztási helyen lévő mérőórát ugyanis nem havonta olvasta le, és nem havonta számlázott. Az utólagos számlázásban jelentkező késedelem folytán pedig a Ptk. 302. § b) pontja értelmében kártérítéssel tartozik az alperesnek. Az alperes a késedelemből eredő kárát abban jelölte meg, hogy elesett a felperes követelésével megegyező mértékű állami támogatástól. Azt, hogy az alperest ebből az okból az általa megjelölt mértékű kár érte, maga a felperes sem vitatta. Az alperes azonban a rendelkezésre álló adatok szerint nem tett eleget a Ptk. 340. § (1) bekezdése szerinti kármegelőzési kötelezettségének, a felperes ezért kártérítési fizetésére nem kötelezhető.

A gazdálkodó szervezet alperesnek ugyanis - a jogerős ítélet indokolásában kifejtettek szerint - bevételeit és kiadásait előre meg kell terveznie, tényleges pénzforgalmát, valamint a beérkező számlák alapján teljesített kifizetéseit szigorúan ellenőriznie kell. Számviteli alkalmazottai útján pedig minden nehézség nélkül észlelhette, hogy a 2007. áprilisa és 2008. decembere között kibocsátott áramdíjszámlákon csak 6 mérőhely fogyasztási adatai szerepelnek, noha ténylegesen 7 mérőhelyen történt meg az áramfogyasztás mérése. Az alperes magából a kiszámlázott áramdíjak összegéből is következtethetett volna a hiányos számlázásra, mivel a havi eltérés több százezer forintos nagyságrendű volt. Gazdálkodó szervezetként az alperestől az is elvárható lett volna, hogy az állami támogatásra irányuló pályázatok benyújtása előtt fokozott gondossággal, működési kiadásai valamennyi összetevőjére kiterjedően ellenőrizze könyvelését. Az alperes tehát nem úgy járt el, ahogy az a kárenyhítési kötelezettsége teljesítése érdekében elvárható lett volna, ezért kárai megtérítésére nem tarthat igényt.

A jogerős ítélet ellen - annak hatályon kívül helyezése, és elsődlegesen az elsőfokú ítélet helybenhagyása, másodlagosan pedig

az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása iránt - az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel.

Kifejtette, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 141. § (2) és (6) bekezdését, 163. § (2) bekezdését, valamint a Ptk. 340. § (1) bekezdését. A felperes ugyanis a beszámítási kifogásával szembeni ellenkérelmét a részére biztosított határidőt jelentősen túllépve, az elsőfokú tárgyalás berekesztését megelőző utolsó tárgyaláson terjesztette elő, így az ellenkérelemben foglaltakat a bíróságnak figyelmen kívül kellett volna hagynia. Megjegyezte, hogy abban az esetben, ha a felperes kellő időben előterjeszti védekezését, ő maga is előadta volna a kárenyhítési kötelezettség teljesítése szempontjából jelentős tényeket és bizonyítékokat. A felperes késedelmé azonban megfosztotta őt ebben a körben a bizonyítás lehetőségétől.

Előadta továbbá, hogy az álláspontja szerint nem szegte meg a kármegelőzési és kárenyhítési kötelezettségét. A számlázás és a díjfizetés elmaradását ugyanis alapvetően nem neki, hanem a felperesnek kellett volna észlelnie. Társaságuknál az adminisztrációt egyébként is csupán egy fő végzi, így a működési költségek elemzésére megfelelő apparátus nem is áll rendelkezésére. Az áramdíj összegéből szintén nem következethetett arra, hogy nem valamennyi fogyasztási hely után fizet áramdíjat, 2007-ben ugyanis jelentős energiamegtakarítást eredményező technológiai váltást hajtott végre, így költségei eleve csökkentek. Ettől függetlenül 2009 tavaszán ő maga észlelte a hibás, illetve hiányos számlázást.

Értelmezése szerint a károkozó fél a Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján egyébként sem teljes egészében, hanem csupán részben mentesíthető a kártérítési felelősség alól.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeként megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

A jogosult a Ptk. 302. § b) pontja szerint késedelembe esik, ha elmulasztja azokat az intézkedéseket vagy nyilatkozatokat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a kötelezett megfelelően teljesíteni tudjon. Ilyen esetben a jogosult a Ptk. 303. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni a kötelezettnek a késedelemből eredő kárát, kivéve, ha bizonyítja, hogy a késedelem elhárítása érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A Ptk. 318. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Ptk. 340. § (1) bekezdése értelmében azonban a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében a károsult is az adott helyzetben általában elvárható módon köteles eljárni. Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amely abból származott, hogy a károsult e kötelezettségének nem tett eleget.

A Ptk. 340. § (1) bekezdésének helyes értelme szerint a károsult önhibája - a másodfokú bíróság megalapozott álláspontjának megfelelően - nem csupán részben, hanem akár teljes egészében is mentesítheti a károkozót a kártérítési felelősség alól.

Az önhiba fennállásának és mértékének megítélése szempontjából jelentős körülményeket pedig a másodfokú bíróság a perbeli esetben - a felülvizsgálati kérelemben kifejtettekkel ellentétben - maradéktalanul helytállón értékelte.

Az alperest ugyanis - mivel a közüzemi kiadások csökkentése érdekében ... keresztül állami támogatást kívánt igénybe venni - fokozott gondosság terhelte abban a tekintetben, hogy a támogatás igénybevételéhez szükséges gazdálkodási adatok, köztük az egyes mérőhelyek fogyasztási adatai megfelelően a rendelkezésére álljanak. Annak megállapítása, hogy a fogyasztásáról minden mérőhely esetében kapott-e számlát, a mérőhelyek csekély számára figyelemmel - a jogerős ítélet indokolásában helyesen kifejtetteknek megfelelően - nem is igényelt a gazdasági társaság alperestől rendkívüli intézkedéseket, ez nyilvánvalóan nem jelenthetett a számára túlzott terhet.

A másodfokú bíróság ezért helytállón állapította meg, hogy az alperes a kármegelőzési kötelezettsége teljesítése során nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, és ugyancsak jogszabálysértés nélkül határozta meg az alperesi önhiba mértékét is.

Az eljárási szabályok megsértése pedig a Pp. 275. § (3) és (4) bekezdése értelmében kizárólag akkor eredményezheti a felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, ha lényegesen kihatott az ügy érdemi elbírálására. Ilyen lényeges eljárási szabálysértés viszont a per során nem történt. Kétségtelen, hogy a felperes az elsőfokú bíróság által biztosított határidőt jelentősen túllépve adta elő a beszámítási kifogással szembeni védekezését. Ez a késedelem azonban a per befejezését semmilyen módon nem késleltette, az elsőfokú bíróság ugyanis a felperesi nyilatkozat előterjesztését követően a tárgyaláson érdemi határozatot hozott. Nem állapítható meg az sem, hogy az alperest a per során elzárták volna a kárenyhítési kötelezettség teljesítésének megítélése szempontjából lényeges tények és bizonyítékok előterjesztésének lehetőségétől. Az e

vonatkozásban lényeges adatok ugyanis maradéktalanul a bíróság rendelkezésére álltak; az alperes még a felülvizsgálati kérelmében sem tudott megjelölni olyan körülményeket, amelyekre tekintettel esetében az önhiba hiánya vagy annak kisebb mértéke megállapítható lett volna.

A másodfokú bíróság tehát a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályok megsértése nélkül következtetett arra, hogy az alperest terhelő kármegelőzési kötelezettség teljesítésének elmulasztása miatt a felperes kártérítés fizetésére nem kötelezhető.

A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, és az alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint a felperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére kötelezte.

Budapest, 2014. február 20.

Dr. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Attila s.k. előadó bíró, Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin s.k. bíró